

Ett axplock ur naturen runt Suseån

Anteckningar hösten 2012, Ingrid Lönn

I detta förhållandevis stora område kan du finna det mesta för ett aktivt liv eller bara för att ta din matsäck med ut och njuta. Utöver vandringar i naturen kan du fiska och paddla kanot i ån.

Sträckningen

Suseån rinner upp i Hylte kommun. Denna norra del kallas även Mostorpsån. Den fortsätter sedan genom både Halmstads och Falkenbergs kommuner och passerar ett flertal samhällen. Den rinner inledningsvis genom skogen för att sedan fortsätta genom odlingslandskapen företrädesvis mellan Kvibille och Boberg.

Denna södra del av Suseån kallas även Slissån. Den rinner från Övrabökesjön och passerar förbi Slättåkra och Kvibille.

Dessa två stora grenar av Suseån förenar sig mellan Getinge och Slöinge.

Vattenavrinningsområdet är vattenrikt med många tillrinnande bäckar.

Foto: Ingrid Lönn. Översvämning vid Ry i Slättåkra

Historia

Enligt uppgift från Länsstyrelsen är Suseån Hallands 5:e i ordningen avseende flödet.

Inledningsvis måste också något sägas om namnet som härrör från fornnordiskan. ”Suseån hette på fornnordiska Alpta Å som betydde svan. Detta har genom århundradena förändrats från alpt, elpt, eft. Detta senare uttal finns i Eftsjön vid åns början, gården Eften samt Eftra vid utloppet. Det är intressant att dessa två namn lever kvar från forn tid, då det vackra namnet Svansjön och Svanån användes”.

Källor: Gert Ahlqvist, som skrivit historiska berättelser och böcker och Abilds hembygdsbok. Alf Hambe har skrivit en låt om detta ”I Alptars land, från 2003”.

Suseån har från början varit ganska krokig. Efter långvariga problem med översvämningar rätades ån ut i slutet av 1950-talet, önskemål om detta hade funnits sedan slutet av 1800-talet. Ån förkortades med 1,5 mil och rätningen blev lyckad och man kunde börja bruka ny mark. På sidan 6 finns en karta med Suseåns sträckning före och efter rätningen.

I Asigettrakten finns en gammal kulturbygd med ett flertal minnesmärken.

Naturen

Suseån är en mycket intressant å med ett rikt växt- och djurliv både i vattnet och längs ån. I odlingslandskapet ses Suseån oftast kantad av träd och buskar. Likaså är översvämningar i dag en vanlig syn, främst i trakten runt Getinge och Ry i Slättåkra. I området finns flera värdefulla naturreservat.

Foto: Ingrid Lönn.

Längs Suseån, på norra sidan, från Uddaveka bro mot Boberg finns ett litet område med höga sanddyner. Där är vackert och glesbevuxet med höga tallar.

För långa vandringar är området inte tillgängligt om man avser att gå längs med ån.

Naturreservaten

Reservaten presenteras i den geografiska ordning de kommer räknat från mynningen. Syftet med reservaten är att bevara en biologisk mångfald och med tillgänglighet för allmänhetens friluftsliv.

Foto: Ingrid Lönn. Mot Suseåns mynning från Vesslunda.

Vesslunda

Detta reservat ligger strax söder om Suseåns mynning. Från reservatets parkering kan du gå längs med kusten till Suseåns mynning och välja att gå tillbaks genom att t ex följa Suseån en liten bit inåt land för att sedan ta dig tillbaks till parkeringen, det finns flera stigar inom området. Vill du ha en längre, och också mycket fin, vandring kan du komma till reservatet genom att gå från Ugglarp via Långasand.

Under 1700- och 1800-talen blåste flygsand in över området vilket präglar reservatet. Tallar planterades för att binda sanden. På heden bakom dynerna finns en värdefull flora. Stranden är vacker med både sand och klippor som sticker upp. Boobjär och Garnbjär skjuter ut som uddar i havet.

Syftet med naturreservatet är att bevara ett värdefullt sanddynslandskap.

På andra sidan Suseån börjar Grimsholmens naturreservat.

Suseån

Om du kör från Getinge mot Asige kommer du strax innan Asige till detta reservat. Det ligger på vänster sida och omfattar en sträcka om 2,5 km utefter Suseåns dalgång. Reservatet är olämpligt att besöka till fots på grund av betesdjuren. Tanken är att man tar sig fram på vattnet.

I området har hittats flera förhistoriska boplatser, troligen från äldre järnåldern.

Syftet med reservatet är att genom kontinuerlig betesdrift bevara ett öppet landskap i anslutning till den meandrande Suseån, eller Mostorpsån som denna del ibland kallas.

Foto: Inrid Lönn. Lekvatten i Suseån-Hult

Suseån-Hult

Väl framme i Asige svänger du mot Öinge och efter bron tar du till höger.

Det är ett litet reservatet men som bjuder på en varierad natur med lugn och avskildhet.

Inledningsvis kan man möta fåren som nyfikna följer med en bit. Nere i ekbacken känner man sig långt från bebyggelsen och kan även se ut över forsen med lekplats för lax och öring. I det

strömmande vattnet finns många insekter vilket gör att fåglar som strömstare, forsärla och kungsfiskare ska finnas här.

Reservatet tillhörde tidigare Öinge bys inägor.

Syftet med naturreservatet är att bevara ett kulturlandskap i form av ekhagmark och öppen betesmark i anslutning till Suseån till förmån för landskapsbilden.

Foto: Ingrid Lönn. En gammal hålväg

Högstubbe i Biskopstorp

Biskopstorp

Hit hittar du antingen från Slättåkra eller Kvibille. Det finns en parkeringsplats vid besökscentrat vid Kroksjön.

2011 togs ett beslut om att bilda naturreservatet Biskopstorp utanför Kvibille. Det är ett av Sydsveriges större reservat med sina drygt 900 hektar. Suseån rinner i kanten av naturreservatet.

I Biskopstorp växer några av Hallands äldsta och mest värdefulla gammelskogar av bok och ek. Här finns ett omfattande djur- och växtliv med över 100 rödlistade arter.

Ett besökscenter har skapats vid den gamla gården vid Kroksjön. Tre lättgångna vandringsleder är upprättade. De går inte bara genom en vacker natur utan beskriver rätt väl den variation som finns. Om du går skötselringen får du god information vad som görs och varför. En del av Kroksjöslingan, som följer udden runt, är tillgänglighetsanpassad. Avsikten är att det på sikt ska finnas fler markerade leder. Redan idag finns skogsvägar och stigar att följa – kompass är i så fall att rekommendera.

Inte så långt från Kvibille skjutbana finns än idag spår som minner om forna tiders torpare och deras odlingar.

Här och var i skogen kan den uppmärksamme se hålvägar. Det är fåror i marken efter en forntida väg som trampats i första hand av klövar, hovar och fötter.

Inom området finns sommartid betesdjur, i första hand får och kor. De finns i inhägnade områden.

Syftet med reservatet är att bevara områdets ädellövskogar med typiska växt- och djursamhällen. Man vill också främja ett rörligt friluftsliv. Reservatet ska också främja forskning och andra vetenskapliga studier.

Foto: Ingrid Lönn. En vinterdag vid Kroksjön

Fullständig information om naturreservaten finner du på Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/halland . Här finns även mer exakta vägbeskrivningar.

Bild på Suseån, före och efter rätningen. Den ljusblå linjen är ån efter rätning.